THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

פריצייטיקע בשורות און זייער קוואל

גוטע בשורות האָבן געהאַלטן אין איין אָנקומען פון לאָנדאָן פאַר די לעצטע עטלאַכע טעג. עס האָט געהייסן, אַז די רעגירונג האָט צוריקגעצויגן דעם ווייסן פּאַפּיר פון לאָרד פּעספילד; אַז זי וועט אַרויסגעבן אַ נייע דערקלערונג, וואָס וועט איינגאַנצן אָנערקענען די אידישע תביעות און וואָס "וועט נאָך זיין וויכטיקער ווי די באַלפור דעקלאַראַציע (ווי אַ נייעס קעפּל אין "פאַרווערטס" האָט געלויטעט); אַז לאָרד פּעספילד רעזיגנירט און אַז דער פּאַלעסטינער מאַנדאַט וועט אַרויסגענומען ווערן פון די הענט פונ'ם קאָלאָניאַלן מיניסטעריום, און וועט איבערגעגעבן ווערן צום אויסלענדישן מיניסטעריום (וואָס וואָלט געמיינט, אַז די פּאַלעסטינער פּאָליטיק וואָלט מער ניט געדאַרפט דיקטירט ווערן פון די בריטישע קאָלאָניאַלע אינטערעסן. נאָר פון אירע אויסלענדישע באַציאונגען).

מיר זיינען געווען זייער פאַרזיכטיק איבערצוגעבן די דאָזיקע ידיעות צו אונזערע לעזער ווי "באַריכטן", וואָס זיינען ניט באַשטעטיקט געוואָרן. מיר ווייסן שוין פון דערפאַרונג, ווי ניט ראַיאַל אַזעלכע פריצייטיקע באַריכטן קאָנען זיין: איידער עס איז אַרויסגעגעבן געוואָרן דער שאָן באַריכט, און איידער עס איז פאַרעפנטלעכט געוואָרן דער סימפּסאָן באַריכט, האָבן זיך אויך אַרומגעטראָגן קלאָנגען, אַז זיי זוילן זיין זייער גינסטיק פאַר אידן, און דער רעזולטאַט איז געווען, אַז די אידישע אַנטוישונג איז דערנאָך געווען פיל גרעסער. ווייל די דערמאָנטע באַריכטן זיינען געווען ווי אַ דונער פון קלאָרן הימל.

און מיר זעען באמת ניט קיין שום נייע אַנטוויקלונגען, וואָס זאָלן צווינגען די בריטישע רעגירונג צו צענדערן גרינדלאַך איר פּאָלעסטינער פּאָליטיק. וואָס מיר קאָנען דערווייל אין בעסטן פאַל דערוואַרטן, איז אַ געוויסע פאַרמילדערונג פון איר פּאָליטיק, ווי אַ רעזולטאַט פון אירע פאַרהאַנדלונגען מיט דער אידישער אָנגעטער.

אַז אונזער פאַרזיכטיקייט בנוגע די גוטע בשורות איז געווען אַ באַרעכטיקטע, איז צו זעען פון די לעצטע ידיעות פון לאָנדאָן: אַלע לאָנדאָער זונטאָגדיקע צייטונגען באַשטעטיקן, אַז אַ דאָקומענט בנוגע דער רעגירונגס פּאָלעסטינער פּאָליטיק וועט טאַקע אַרויסגעגעבן ווערן די וואָך, אָבער די דערקלערונג וועט ניט מאַכן קיין שום גרינדלאַכע ענדערונגען אין דער שיין אָנגענומענער פּאָלעסטינער פּאָליטיק פון דער רעגירונג. עס ווערט אויך אָפּגעלייקנט דער קלאַנג וועגן לאָרד פּעספילדס רעזיגנאַציע, וואָס מיינט, אַז קיין שום וויכטיקע ענדערונגען, וואָס וואָלטן געצוואונגען זיין רעזיגנאַציע, ווערן ניט געמאַכט אין זיין ווייסן פּאַפּיר.

נאָך מער צווייפלהאַפט ווערן די גוטע בשורות, ווען מיר דערוויסן זיך איצט פון דער "איטאַ", אַז אַ סך ציוניסטן, באַזונדערס פון די עקסטרעמערע ריכטונגען, פירן איצט אָן אַ קאַמף קעגן וועלכע ס'איז באַלדיקע דערקלערונגען מצד דער בריטישער רעגירונג, ווייל זיי רעכענען זיי פאַר פריצייטיק: די פאַרהאַנדלונגען צווישן דער רעגירונג און דער אָנגענטער האָבן ביז איצט באַצויגן זיך אויף די וויינינקער וויכטיקע ענינים, און אַ רעגירונגס דערקלערונג איצט וואָלט זיך באַצויגן בלויז אויף זיי. אויב אפילו די רעגירונג זאָל איצט אין איר דערקלערונג נאָכגעבן אַלע אידישע אָפּדערונגען, וואָלט עס נאָך גאָרנישט ניט געמיינט, אַזוי לאַנג ווי די וויכטיקערע פראַגן פאַרבלייבן ניט אַנטשיידן. און אין זיי קאָן די רעגירונג פאַרבלייבן דערנאָך פאַר'עקשנ'ט און ניט נאָכגעביק.

און ס'איז פאַר אונז דערפאַר גלייכער איצט ניט צו דערוואַרטן קיין גרויסע ישועות. בעסער איבערראַשט צו ווערן פון גוטע ידיעות. וועלכע מען האָט ניט דערוואַרט, איידער אַנטוישט צו ווערן אין גרויסע דערוואַרטונגען וואו איז עס אָבער דער קוואַל פון אָט די אַלע גוטע בשורות? ווער איז דאָס געווען פאַראינטערעסירט צו פאַרשפּרייטן אַזעלכע גוזמא'דיקע ידיעות?

כאָטש דער קאָרעספּאָנדענט פון ניו־יאָרקער "וואָרלד", וועלכן מיר האָבן ניט חושד זיין אין הינטער־געדאַנקען, האָט די דאָזיקע ידיעות באַשטעטיקט, זעט אונז אָבער אויס, אַז ער און אַנדערע האָבן זיי הויפּטזעכלאַך געשעפּט פון לאָנדאָנער "דיילי טעלעגראַף", — די צייטונג וועלכע איז טאַקע אַמערסטן ציטירט געוואָרן אין די נייעסן וועגן דער נייער רעגירונגס פאַלעסטינער פּאָליטיק.

דער "דיילי טעלעגראַף" איז קענגעריש צו דער אַרבעטער רעגירונג און צום ציוניזם. עס איז דערפאַר ניט אויסגעשלאָסן, אַז די צייטונג האָט בכיון פאַרשפּרייט די דאָזיקע קלאַנגען, כדי צו שאַפן שווערקייטן סיי פאַר דער רעגירונג, און סיי פאַר די ציוניסטן.

פאַראויסזעענדיק אַ דערקלערונג פון דער רעגירונג וואָס דאַרף זיין אַביסל פריינטלאַכער צו דעם אידישן צד, האָט דער צייטונג וואַרשיינלאַך לכתחילה מגזם געווען פון דעם נאָך ניט אַרויסגעגעבענעם דאָקומענט, כדי צו מאַכן שווערער פאַר דער רעגירונג איר לאַגע, שאַפנדיק אין פאַראויס אין די געהעריקע קרייזן אַ קענגערישע שטימונג צו אים.

אַגב האָט דער "דיילי הערעלד", דער אָרגאַן פון דער רעגירונג, אָפּגעלייקנט אָט די אַלע באַריכטן וועגן ענדערונגען אין דער פּאָלעסטינער פּאָליטיק אָדער וועגן פּעספילדס רעזיגנאַציע. און דער "דיילי הערעלד" וואָלט אין אַזאַ פאַל געדאַרפט זיין מער אינפאָרמירט, ווי דער "דיילי טעלעגראַף".

נייער קוואַטאַ ביל האָט שלעכטע שאַנסן

דער נייער ביל צו באַשריינקען די אַמעריקאַנער אימיגראַציע פאַר די קומענדיקע צוויי יאָר צו צען פּראָצענט פון די עקזיסטירנדיקע קוואָטעס, וועט וואַרשיינלאַך די וועלט ניט זעען אויף דער איצטיקער סעסיע פונ'ם קאָנגרעס. די זאַך איז, וואָס דער פאַרזיצער פון דער "רולס קאָמיטע", קאָנגרעסמאַן סנעל, האָט ניט קיין חשק אַוועקצושטעלן דעם דאָזיקן ביל אויבנאַן אויפ'ן סדר־היום פונ'ם קאָנגרעס. ער וויל אים אַוועקשטעלן ווייט צום סוף פונ'ם ליסט, וואָס וועט מיינען, אַז די סעסיע וועט אים זיכער ניט דערגרייכן.

דאָס איז אַ געוויינלאַכער אופן צו טויטן בילס וואָס זיינען ניט צום האַרצן דער "רולס קאָמיטע" און קאָנגרעסמאַן סנעל איז מיט דעם דאָזיקן ביל ניט צופרידן, ווייל ער באַשריינקט אויך די קאַנאַדער אימיגראַציע צו צען פּראָצענט פון דער איינוואַנדערונג אין דעם פאַרגאַנגענעם יאָר.

ווי עס זעט אויס, האָט די אימיגראַציע קאָמיסיע אַליין געוואָרן זיך מיט דער דאָזיקער פראַגע. אַמעריקע וואָלט געוואָלט באַשריינקען די קאַנאַדער איינוואַנדערונג, אָבער מען האָט ניט קיין חשק אויפצוצייכן צופיל די, געפילן פון אַמעריקעס בעסטן קונדן. אָבער די מעקסיקאַנער אימיגראַציע וויל מען אומבאַדינגט באַשריינקען, און מען קאָן ניט צוזאָגן די פּאַסיקע פאָרמולע וואָס זאָל באַשריינקען די איינוואַנדערונג פון מעקסיקאָ, אָן צו איינשליסן קאַנאַדע.

דער ביל וועט דערפאַר מסתמא בלייבן ליגן אָן אַ זייט. ביז מען וועט געפינען די נויטיקע פאָרמולע אָדער ביז מען וועט צוגעוויגען קאַנאַדע צום נעדאַנק, אַז אירע איינגעבערענע בירגער זיינען פונקט אַזוי ניט ווילקאָמען אין די שטאַטן, ווי די אייראָפּיאישע אָדער דרום אַמעריקאַנער.

אָבער אין דער פּראַקטיק מאַכט עס ניט קיין אונטערשייד צי דער ביל וועט אָנגענומען ווערן, צי ניט. פאַקטיש איז די אימיגראַציע אין די פאַר־אייניקטע שטאַטן באַשריינקט צו ניט מער ווי די צען פּראָצענט פון דער קוואָטע. די באַשריינקונג ווערט דורכגעפירט אָן געזעצן, נאָר דורך אַן אַדמיניסטראַטיווער פאָראָרדענונג. — אויפ'ן סמך פון דער אַרבעטסלאָזיקייט אין לאַנד, זיינען די קאָנסולן אינסטרואירט אַרויסצוגעבן בלויז צו עמיגראַנטן מיט גרויסע געלט מיטלען, און אַזעלכע זיינען קיין סך ניטאָ.

פונ'ם אידישן לעבן אין בעלגיע

(א בריוו פון אַנטווערפן)
(ספּעציעל פאַר ד. א. וו. דורך "איטאַ")
פון י. פוס

אינם עקאָנאָמישן לעבן פון בעלגישן אידנטום קומט פאַר די טעג אַן איבערקערעניש.

אַנשטאָט די ביז איצטיקע פּרנסות דעם דימאַנט מסחר און פּראָדוקציע אין אַנטווערפן און דער אויסאַרבעטונג פון בייטלאַר אין בריסעל — נעמען זיך איצט די בעלגישע אידן צו כל מיני אַרבעטן און נעשעפטן, וואָס זיינען ביז'ן היינטיקן טאָג איינגעשטאַנען בלויז אין ניט־אידישע האַנט.

די נייע אידישע פּרנסות בריינגען צו אַן אויסשפּרייטונג פון דעם אידישן ישוב אין גאַנצע רייע שטעט און שטעטלאַך, וואו ס'האָט זיך ביז איצט קיין איין איד ניט געפונען. די נייע אידישע תושבים אַרדענען זיך דאָ איין נישקשה'דיק. עס טרעפן אפילו פאַלן, ווען אידישע יונגע לייט אַסימילירן זיך אינגאַנצן צו דער אַרטיקער באַפעלקערונג און זייענדיק עס לאַכע־יאָרן אין דער ניט אידישער סביבה אין אַ האַרציקער באַציאונג מיט זיינע ניט־אידישע שכנים און חברים, אָפּגעריסן פון דער אידישער געזעלשאַפט, האָבן זיי חתונה מיט קריסטלאַכע פרויען און זייסן איבער זייערע באַציאונגען מיט דעם אידנטום.

די צאָל פון אַזעלכע "תינוקות שנשבו" איז, ווייזט אויס, אַ גאַנץ באַדייטנדע אין בעלגיע. דורך צופעליקע אידישע וואַיאַשאַרן ווערן זיי אַנטדעקט. אַפּטמאָל דורך נייע אינגלאַנד, וועמען דער גורל פאַרוואַרפט אין די פאַרלוירנסטע בעלגישע שטעטלאַך.

אַ דאַנק דעם צוואוואוקס פון דער אידישער באַפעלקערונג אין די דאָזיקע "אַידישע אינזלען" הויבט זיך אָן בייסלאַך ווייניק אַ אידיש געזעלשאַפטלאַך לעבן און אַזוי שאַפן זיך נייע זאַמפּלונקטן פאַר דער אידישער אימיגראַציע אין בעלגיע.

שטאַרק פאַרשפּרייט האָט זיך לעצטנס די פּעדלערייַ און מאַרק פאַרעריי ביי די בעלגישע אידן. דיסנס צו טאָג איז ניט פאַראַן קיין יאַריד אָדער מאַרק, טאָג אין די פאַרוואַרפנסטע בעלגישע שטעטלאַך — וואו מען זאָל ניט באַגעגענען אַ היימיש אידיש פּנים. די אידישע מאַרק פאַרער זיינען אפילו אַרגאַניזירט אין אַן אייגענעם פּראָפעסיאָנאַלן פאַראיין און זיי האַלטן שטאַל און אייזן ביי זייער שווערער אָבער רעלאַטיוון זיכערער פּרנסה — בפרט אין דער איצטיקער צייט פון דעם אַלגעמיינעם קריזיס.

אויף די צאָל אידישע קוילנגרעבער האָט זיך לעצטנס פאַרגרעסערט. דער אידישער אַרבעטער קומענדיק אין קוילן מינע איז דער גענגס פון לימבורג אָדער אַדער אַפילו אַלס דימאַנט אַרבעטער אין אַזוי אַרום שרעקט ער זיך ניט מער ווי אַמאָל פאַר דעם קוילן גרוב. פאַראַן היינטיקע צייטן אין שאַרלערואַ אידישע קוילן מיינערס אויס־ספּעציאַליסטן, מיט פאַכמאַנישער אויס־בילדונג און לאַנג יאָריקער דערפאַרונג אין דער פּראָדוקציע פון די "שוואַרצע דיאַמאַנטן", וועלכע זיינען שטאָלץ אויף אַ פאַר מאַנאַטן קיין אַרץ־ישראל?

אויב מען קאָן אַזוי פרעגן אין אַלע צייטן פון יאָר, איז דעסטאָ מער איצט — אין אָנפאַנג פרילינג ביי אונז און ערב פרילינג ביי אייך. מעגלאַך, אַז איך גע־פינע זיך נאָך אונטער דער הערשאַפט פונם ווינטער, אונטער דער הערשאַפט פון פאַרפרוירענע גערענקען און שניי־פאַלטע שטימונגען, קומט זשע טאַקע צופאַרן צו אונז און איך פאַרזיכער אייך, אַז איי־דער איר וועט צוקומען צו די ברעגעס פונם "פאַרשפּראָכענעם לאַנד" וועלן אָט די גערענקען און שטימונגען אויף אימער פאַרשווינדן. פון עק ביז עק, וויפיל אייער אויג קאָן נאָר פאַרכאַפּן וועט איר זעען פאַר זיך אַ טיף בלויען הימל, וואָס איז פריש, יונג און זאַנט צו פיל פרייד, פון דער שיינער פרילינג פרייד. אַ בלעגדענ־דע זון וועט איר זעען, וואָס אַטעמט מיט ליבער און צערטלאַכער וואַרמקייט, מאַנ־דעל ביומער אין זייער בלינען און אומ־עדלאַכע פעלדער, באַדעקט מיט טעפּ־כער פון זאַפטיק גרינע גראָז און פעלד בלימלאַך, בונטע און צאַרטע, ווי אין אַ קינדער דערציילונג.

און נאָך פאַרשפּרער איך אייך: ווען אין אָנפאַנג אָוונט וועלן זיך אָנצינדן די שטערן אינם טונקעלן הימל, וואָס אַטעמט מיט פרילינג־אָוונט־פיל, און וועלן אייך ווינקען ניט מיט קיין ווינטער געהיימ־ניש, נאָר מיט טאַ ברויזנדן קוואַל, מיט ווישנדע ווי אַ וואַסער פאַל ליבע און צאַרטקייט, וועט דאַמאָלסט ביי אייך אין האַראַז אויף שטורמדיק אויפברוין. עס וועלן זיך צעשפּילן די פרילינג זאַפּטן און איר, צו אויף אַ עפּסטן אַראַבישן פערד, צו אויף אַ שטאַרקער אויטאָ, מאַשין, וועט מיט אומזיניקער שנעלקייט שלינגען דעם וועג, וואָס פירט אין אומבאַוואוסט־טער ווייטקייט די נשמה אַרומגענומען פון פייערדיקן דאָרשט און לוסט, וועט איר זיך יאָגן קעגן דער אַן פאַמאַטאַיע גע־זעענער פרילינג פיגור פון "שיר השירים", וואָס שפּרייזט אין אַזעלכע פּוועטן: פיי־ערלאַך אַז אַפּן, פאַרהילט אין לאַנגע און לייכטע שטאָפן. איבער באַרג און טאַל פון דעם דאָזיקן וואונדערבאַרן לאַנד.

פאַרוואָס זשע זאָל איר זיך ווירקלאַך ניט דורכפאָרן?

מעגלאַך, אַז איר ווילט אויך הערן וועגן אַנדערע באַרינגענגען פון דער דאָזיקער רייזע, באַדינגענגען וואָס זיינען ווייניקער פּאַעטיש, אָבער זייער וויכטיק, וועל איך אייך זיי דערקלערן. דער פאַרקער מיט אַרץ־ישראל האָט זיך לעצטנס אויף אַזוי פיל פאַרבעסערט און איינגעאָרדענט, אַז די רייזע אַהער איז שוין לחלוטין ניט פאַרבונדן מיט יענע שווערקייטן, וועל־כע מיר זיינען געוואוינט זיך פאַרצושטעל־לען. עס איז איצט פאַר דעם טוריסט זייער לייכט צו דערהאַלטן די וויזע. די מאַנטן הענדלער, צווישן זיי די סאַמע אַנ־געזעענסטע, האָבן באַנקראָטירט. דער קרעדיט איז כמעט גענצלאַך אָפּגעשטעלט געוואָרן, און ווי באַקאַנט האָט זיך דער דימאַנטן סוחר ביז איצט געשטיצט בלויז אויף דעם אָפּענעם קרעדיט, וועלכן מען האָט געקאָנט באַקומען אַן שוועריקייטן און וועלכער האָט באַטראָפן צען מאָל אַזוי פיל ווי דער גרונט קאַפּיטאַל פון דעם דימאַנטן סוחר.

און דאָ מוז מען העלפן הונגער ליידנדע משפּחות. און פאַר דער רייכער נדבות־דיקער אַנטווערפן שטייט פאַרט ניט אַן אויסצושטרעקן די האַנט נאָך הילף פון אַנדערע אידישע קבוצים. דערפאַר טומלט זיך איצט אין אַנטווערפן מכח נייע הילף אינסטיטוציעס: פאַלקס קיכן, פאַלקס בייגק און ד. ג.

פון די אַלע פּלענער איז שוין איין פּלאַן כמעט אינגאַנצן פאַרווירקלאַכט גע־וואָרן. דאָס איז די גרונדזג פון אַ אי־דישער פאַלקס באַנק.

די דאָזיקע אינסטיטוציע ווערט גע־שאַפן דורך און פאַר דעם אידישן קליינעם סוחר און בעל מאַלכה, אָבער בשום אופן ניט פאַר דעם "דיאַמאַנטער". דער נאַמען דיאַמאַנטער — אַמאָל אין די אַל־טע גוטע צייטן איז עס געווען אַן ערן־טיטל האָט היינטיקן טאָג נאָר ניט קיין בכבוד'איקע באַדייטונג.

די אידישע דיאַמאַנטן הענדלער, וועלכע זיינען, אַ דאַנק זייערע קלובן און בערזעס געווען פּריווילעגירט אפילו לגבי דער מאַכט — וועלכע האָט זיך אָפּט נערעכנט מיט דעם פּסק פון די בערזע פאַרוואַל־טונגען אין פאַל אַן אַ סכסוך אָדער באַנ־קראָט — האָבן אָנגעזוואוירן דעם גאַנצן חן ביי דער געזעלשאַפט. און מען האָפט, אַז פון דעם דאָזיקן קריזיס וועט אויף אַרויסקומען גוטעס פאַר דעם אידישן ישוב בעל בעלגיע, וועלכער וועט ניט מער פאַר אַ אַנדערע מעדינע. אָבער דער איד האָט אַן אינערלאַכע ווירדע. זיין גייסט איז אַ שיינער, און אפילו די נעגייל־טע פאַלן, ווען ער פאַרליזן אויס אין דער יונגט, געפינט ער אים צוריק אויף דיי אַל־טערע יאָרן.

"איך וועל שטענדיק געדיינקען די ער־שטע נעגלענגנהייט, ווען די אידישע ווירדע האָט אויף מיר געמאַכט אַן איינדרוק.

"ליידי עדוואַרדס גראַפיזאָנען, ליידי ראַקסוועלט (אַ אידישע) און איך זיינען געגאַנגען צו אַ גראַנט פּאַרטי אין דעם קע־ניגלאַכן פּאַלאַץ אין לאָנדאָן. אַזאַ אויסצו־מיידן דעם גרויסן עולם האָבן מיר געהאַט בדעה זיך אַריינצוקריגן דורך אַ קליין זייטיק טירל, אָבער צו אַזאַ זאַך פאַרוואונ־דערונג איז יענע טירל געווען פאַרשטעלט. אַזאַ צו שפּאַן צייט זיינען מיר אַרויס פון וואַגען און זיך אָנגעהויבן דורכשלאָגן אַ וועג צופוס דורך די טויזנטער אַוטאָ־מאָביל, וועלכע זיינען געלאָפן פון פאַר־שיידענע ריכטונגען.

"איין אַמניבוס האָט אָבער אָנגעהויבן פליען פונקט אויף אונז. איך און ליידי עדוואַרדס האָבן זיך דערשראָקן און גע־נומען שטעלן פיס. אָבער דאָס האָט ניט פאַסיקס מיט ליידי ראַקסוועלט, זי האָט אויסגעזען, ווי אַ פּרסיש פּרינצעסן און אַ קינדער־מעשה'לע. קליין, לייכט־ווירדע־פול. דער קאָפּ אויפגעהויבן אין דער הויך און מיט גלייכגילטיקער מינע איז זי דורכגעגאַנגען דעם טויער.

"איר פּרעכטיק קלייד האָט געפאַלאָטערט אין ווינט פון די פליעגעדיקע אַוטאָמאָ־בילן. און דער אַמניבוס האָט זיך אָפּגע־שטעלט פונקט אַ שריט פון איר.

"אַ גרופּע פרויען האָבן ניט לאַנג צוריק דיסקוטירט, וואָס זיי וואָלטן אַמ־בעסטן פאַרלאַנגט פון דעם לעבן. איינע האָט געזאָגט: 'דאָס בעסטע קלייד אין דער וועלט'.

"די אַנדערע האָבן זיך באַלד אויסגע־לאָבט פון איר, אָבער זייערע אַמביציעס זיינען פון איר ניט געווען קיין סך העכערע ווי פון דער 'קליידלדיקער'.

"איינע האָט געוואָלט זיין באַרימט, די אַנדערע האָט געוואָלט זיין אויף יאָנד אין וועלדער אויף זעקס טעג, אַ וואָך, און דעם זיבעטן טאָג רוען אין בעט. אַ דריטע האָט אויסגעדריקט איר וואונש קיינמאָל ניט צו זיין מיד, אַ פערטע האָט ניט געוואָלט אַנדערש, ווי אַרומפליען די וועלט אין אַן עראָפּלאַן. און אַ פינפטע האָט חשק געהאַט געליבט צו ווערן אין סע־זאָן, און ס'האָט אויסגעוויזן, אַז איר וואָלט נישט פאַראַשט אויך נישט אין סעזאָן. ווידער אַן אַנדער פרוי האָט נע־וואָלט אַז איר מאַן זאָל זיין פּרעמיער מי־ניסטער, און איר שוועסטער האָט געענט־פערט, אַז עס וואָלט געווען בעסער, ווען ער וואָלט פאַרדינט אַ מיליאָן אין וואָל סטריט.

"איינע האָט אָבער געענטפערט אינגאַנ־צען אַנדערש. ליידי עדוואַרדס: 'איך וועל שטענדיק געדיינקען די ער־שטע נעגלענגנהייט, ווען די אידישע ווירדע האָט אויף מיר געמאַכט אַן איינדרוק.

"ליידי עדוואַרדס גראַפיזאָנען, ליידי ראַקסוועלט (אַ אידישע) און איך זיינען געגאַנגען צו אַ גראַנט פּאַרטי אין דעם קע־ניגלאַכן פּאַלאַץ אין לאָנדאָן. אַזאַ אויסצו־מיידן דעם גרויסן עולם האָבן מיר געהאַט בדעה זיך אַריינצוקריגן דורך אַ קליין זייטיק טירל, אָבער צו אַזאַ זאַך פאַרוואונ־דערונג איז יענע טירל געווען פאַרשטעלט. אַזאַ צו שפּאַן צייט זיינען מיר אַרויס פון וואַגען און זיך אָנגעהויבן דורכשלאָגן אַ וועג צופוס דורך די טויזנטער אַוטאָ־מאָביל, וועלכע זיינען געלאָפן פון פאַר־שיידענע ריכטונגען.

"איין אַמניבוס האָט אָבער אָנגעהויבן פליען פונקט אויף אונז. איך און ליידי עדוואַרדס האָבן זיך דערשראָקן און גע־נומען שטעלן פיס. אָבער דאָס האָט ניט פאַסיקס מיט ליידי ראַקסוועלט, זי האָט אויסגעזען, ווי אַ פּרסיש פּרינצעסן און אַ קינדער־מעשה'לע. קליין, לייכט־ווירדע־פול. דער קאָפּ אויפגעהויבן אין דער הויך און מיט גלייכגילטיקער מינע איז זי דורכגעגאַנגען דעם טויער.

"איר פּרעכטיק קלייד האָט געפאַלאָטערט אין ווינט פון די פליעגעדיקע אַוטאָמאָ־בילן. און דער אַמניבוס האָט זיך אָפּגע־שטעלט פונקט אַ שריט פון איר.

"אַ גרופּע פרויען האָבן ניט לאַנג צוריק דיסקוטירט, וואָס זיי וואָלטן אַמ־בעסטן פאַרלאַנגט פון דעם לעבן. איינע האָט געזאָגט: 'דאָס בעסטע קלייד אין דער וועלט'.

"די אַנדערע האָבן זיך באַלד אויסגע־לאָבט פון איר, אָבער זייערע אַמביציעס זיינען ניט געווען קיין סך העכערע ווי פון דער 'קליידלדיקער'.

"איינע האָט געוואָלט זיין אַרומ־פליען אין אַן עראָפּלאַן אין אַ וואָך, און אַנדערע האָט געוואָלט זיין אויף אַ יאָר אַן אַנדערע אַן אַנדערע אַ אַנדערע אַ אַנדערע אַ